



## Kaisarisko wahrdu isskaidrojums zaur awīsi „Sekstij Westnik.“

Kreewu nedelas awise „Sekstij Westnik“ (Lauzineeku Wehstnesis) teek isdota Peterburgā sem eelkohleetu ministerijas usraudibas un preefuhtita bes malkas wiſahm pagastu waldbahm. Awises uſdewumis ir, isskaidrot daschus waldbas folus waj likumis semnekeem, un ari zitadi dot wineem labus padomus. Gewehrojot schihs awises faiti ar eelkohleetu ministeriju, winas waherdeem saws swars. Mineta awise spreesch schahda wiſe par Kaisariskeem waherdeem, kas runati Moflava us pagastu wezakeem un muſchneeku preefchneekem un kurd semnekeem dots labus padomis, dſihwot laba ſatiziba ar muſchu ihpachneekem:

Semneku pulla bij raduschees dauds nefspratigu laufchu, kas atſwa binaſchanā no dſimtbuhſchanas redſeja Kaisarisko schehlaſtibū pret ſemnekeem un neſchehlaſtibū pret muſchneekem, kas ne redſeja nekahda labuma laba ſatiziba ar ſaweeem muſchu ihpachneekem un puhejabs iſtilt bes wineem, eelaiftees, zil eefpehjams, reti ar wineem darſchanas, it kaſad wiſ buhtu tif domajuschi, ka padarit laumumu un ſkahdi ſemnekeem. Tahdas domas bij padarijuſi ſtipra mal diſchanahs, kas padarijuſe loti dauds ſkahdes tilpat ſemnekeem ka muſchu ihpachneekem. Kaut gan buhtu derejis, ka weens otram buhtu valihdſejis, zil pehz katra ſpehkeem un mantas eefpehjams, proti: ſemneki ar ſawu darbu un muſchneeki ar padomu, ar apſardibū pret netaiſnibū un ſpaibidibū zaur laumeem zilweeem, — tomehe dauds weetā weena un otra puſe uſahla ſchirkus zelus, daschlahrt ari tur, kur agral bij ſawā ſtarpa dſihwot ſchirnigā draudibā. Kam gan no ta wareja atlekt pelna? Dauds muſchu ihpachneeku bij peſpeesti, atſtaht ſawas ſaimneezibas, pat pilnigi pahrdot muſchias un nodiſhwot ſawus eenahkumis newis weetigo paſhktamo eeddiſhwotajū pulla, no ka ſchein buhtu atlelkuse pelna, bet ſweſchās malas; dauds tahdu muſchu kritiſchās pelas dſineju ročas, kas ſteiguschees jo ahſet iſſuhkt if wiſahm wiſu labumu; un ſemneki ta paſadeja turus pelnas awotus agrakajās labi eetaiſtās muſchu ſaimneezibas, ka ari daschlahrtigu valihdibū no muſchu ihpachneeku puſes un krita tai weetā daschu ſhku augloṭaju un iſſuhzeju ročas, kas wiſur iſaugu leelā ſkaitā if paſcheem weetigeem lauzineekem, waj if dascheem mantas lahrigeem atnahzejeem. Biſhtu ſkaidra pelna tilpat preefch ſemnekeem, ka preefch muſchu ihpachneekem, ja wiſu ſtarpa walduſi laba ſatiziba, ſawſtarpiſa uſtiziba un valihdibā, ja tilpat weena, ka otra puſe ſtrahdatu ſawā ſtarpa taifni un labwehligi.

Schis iſſkaidrojums, ka „B. W.“ peemin, peerahda, ka mineto Kaisarisko wahrdu zehloni mellejami daschās Gelsch-Kreewijas buhſchanas un newis Latveeschu un Igaunu tautiflo zenteenū pastahweschanā. Wiſpirimtas redſams if „Lauzineeku Wehstnescha“ atſaukſchanahs us ſemneku atſwabinashanu no dſimtbuhſchanas. Kattram ſaprotams, ka „Lauzineeku Wehstnesis“ tē newar ſhmetees us Baltijas gubernahm, jo kas buhtu drusku par wehlu, tagad runat no greiſahm domahm,

kas Latveeschu un Igaunu ſemnekeem wa retu buht raduschees par dſimtbuhſchanas atzelschanu. Bei it ihpachhi ta bilde, kahdu „Lauzineeku Wehstnesis“ dod par ſemneku un muſchneeku ſaimneezibas buhſchanahm, ſkaidri peerahda, ka awise nebuht neſhme Kaisarisko wahrduſi gubernahm. Kattram ſho gubernu pratejam ſinams, ka tē ſemneku ſaimneeziba gandriſ ſkatrā ſinā pahraka par muſchu ſaimneezibū un ka tadeh ſemneki nebuht nezeſch zaur muſchu ihpachneeku padoma truhkumu. Tapat ari pee mums naw peedſihwots, ka muſchu ihpachneeku ſaimneku iſtureſchanos buhtu buhtu ſepeſte, pahrdot ſawas muſchias un nodiſhwot ſawus eenahkumis ſweſchumā, un ka pehz tam buhtu raduschees kahdi ſhki augloṭaji un iſſuhzeji, kas buhtu poſtijuschi ſemnekuſ.

Beidsot loti ewehrojams, ka „Lauzineeku Wehstnesis“ runā tik no ſawſtarpiſem pa domeem un palihdibū ſaimneezibas ſinā, un newis no kahdahm politiſkahm ſeetahm.

Kreewu awise „Nowoje Wremja“ pee augſchmineteem „Lauzineeku Wehstnescha“ iſſkaidrojumeem peſhme, ka buhtu netaiſniba, eeraudſit weenig ſemnekuſ par wainigeem, ja kahdā weetā ſtarp wineem un muſchu ihpachneekem nepaſtahv laba ſatiziba. Tadeh tilpat weena, ka otra puſe eſot pelnijufe Kaisarisko atgahdinajumu.

## Geffchjemes ſinas.

Widſemes gubernas prokurors, ka „Widſ. gubernas awise“ laſams, ſinojis Widſemes gubernas waldei, ka bruguteſas, ne-eweheſdamas iſſludinato Wiſſcheligo Manifestu no 15. maja ſch. g., jo projam ſpreeſch un iſpilda ſpreedumis tahlās leetās, kuras uſ augſchmineta Manifesta pamata pilnigi buhtu peedodamas. Widſemes gubernas walde ta deht uſbod wiſahm ſem winas ſtabwoſchahm teſahm un amata wiſreem, uſ mata iſpildit minetā Manifestā iſſazito Wiſaugſtalo Pa wehli, ka ari Wiſaugſtali apſtiprinatos un Widſemes gubernas awise 58. numurā no 25. maja 1883. iſſludinatos likumis par kahrtibu, ka iſpildami minetā Manifesta no ſazijumi.

Rigas pilſehtas domes ſapulje 13. junija. Klaht 51 pilſehtas domneeks, wadija pilſehtas galwa, biuſchais birgermeiſters R. Bungners. Pehz dascheem ſinojumeem paſhgaſja uſ deenās kahrtibu:

1) Jautajums par pilſehtas aheſtu pa miroſchanu nospreeda, eezelt ſewiſchku komiſiju, kuraſ ſchis jautajums buhtu jaſahr ſpreeſch. Kommiſiā eezehla: pilſehtas pa waldoni A. Hillneri un domnekuſ J. G. Schwarzi un A. Lieventhalu.

2) Nospreeda: Rigas patrimoniala draudſes teſu budſchetu paleelmat pa 200 rbt.

3) Kommiſiā ſinojums par traſteeru krona patentu iſteuhkuma ſegſchanu.

Zaur tagadejo kahrtibu krona patentu iſdalischanaus traſteeru eestahdehm beſchi ween noteek, ka daschōs gadd ſaleek pahri, daschōs atkal iſtruht, jaunahm tahlahm eestahdehm peenahkot klaht ieb wezajahm beidsotees. Tapat tas ari ir ar pilſehtas traſteeru uodoschanahm. Alzies walde ilgaku laiku atpakaſ ſagehreja, lai ſamalaſjot 505 rbt. leelu iſtruhtum. Gewehrojot to, ka iſtruhtumis un atlikumis mehdſegtees, nospreeda, alzies waldei ſchahda ſinā darit preefchlikum, bet ja nepeenemu

ſchahda preefchlikum, tad pilſehtas walde lai proponetu ſkopigas kafes dibinaſchanu par krona un pilſehtas patentu atlikumeem, no ſureem iſtruhtumus tad waretu ſamakſat.

4) Nospreeda: lubgt walſtſwaldibū, atzelt ſoberu ſtanſes un winas uodot pilſehtai, jeb wiſmaſakais to datu, kas atronahs ſee melds no Rigaſ-Jelgawas dſeljſzela dambja.

5) Nospreeda: Rigaſ I. draudſes teſai ahrfahrtigi iſmalkat 200 rbt.

6) Nospreeda: peenemt buhwaldeſ iſde wumis par droſchibū pret ledus eeschanu un pluhdeem, proti atkauto 1500 rbt. weetā iſdotos 6500 rbt.

7) Par pilſehtas pawaldona amata kandidateem eezebla ſtatiftikas kantora ſekretaru B. Andersu un domneku rahtslungu R. Bergengrūnu.

8) Par ſparkafes administratoru eezebla tirgotaju J. F. Rohloffu.

9) Par pilſehtas kafes mehnicha rewiſijas leezineeku eezebla domneku J. G. Fahrbachu. Geſneegto ſuhdsibu iſſpreſchhanu atlka.

Tramweju direkzijs iſſino Wahzu awiſes, ka brauzeens no Tukuma dſeljſzela ſtagijas pa Alleſanderu eelu ſihds Leelajam pumpim tagad malka tikai 5 kap.

Lopu aiffahweschanas beedribu. Us Rigaſ iſſtahdes „lopu aiffahweschanas pawilonis“ jo ſeelaku ewehroſchanu fazet wiſeem lopu draugeem un, ka zerams, ari draudſigu prahtu iſſtahdes apmekletajeem pret Widſemes lopu aiffahweschanas beedribu. Schē ūlaht ari peeninamis, ka ſchinis deenās lopu aiffahweschanas beedribas katalogs ir gataws tiziſ un minetā lopu aiffahweschanas pawilonā teek par welti iſſalits teem, kam ſchahda ſeetas ruhp.

Widſemes ſkolotaju wiſpahrigahs atrautnu un babrinu valihdibas lahdes gaba ſapulgi ſhogad 16. junija naturehs Wallā.

Baltijas ſeminarā 10. junija ūlaht ſeħħda abi turientu eħſamenius. Maħzibas kuru ſhogad nobeidsa 23 maħżekki, un proti: Adamowitsch Frizis, Baltinu Jahnis, Bekeru Zehlab, Viſneku Alis, Breediſchu Kahrlis, Dinsbergu Ĝenks, Jurjeni Kahrlis, Kana winu Ĝenks, Kapu Zehlab, Krastini Kahrlis, Laħħiſchu Krifſchlahnis, Leepiņu Jahnis, Muhrneku Zehlab, Purapuļu Jahnis, Osolinu Jahnis, Osoli Zehlab, Pogorelowu Jwanis, Autenbergu Christofors, Silian Kirils, Skubini Peteris, Silberti Wilums, Weidemani Ahdams un Wulfu Gatarts. Septini no wiſahm pareiſtizi, toe ziti lutertiſi; pehz tautibas un kahrtas wiſi ir Latveeschu un ſemneku dehli. — Adamowitsch, Baltin, Viſneks, Leepiņsch, Osols un Skubinsch dabu ja goda-algas naudā. — Geſtahweschanahs elħameni, ka „Riſch. Westn.“ ſino ſahljees 10. augustā, un us krona rehlinu warehs uſnent tikai 15 maħżekku.

Jelgawas „Latveeschu Awise“ katra nu murā melle eestahſtit laſitajeem, ka Kaisarisko runa uſ pagastu wezakeem eſot noteſajue Latveeschu tautiflo zenteenū. Savu pehz dejā minurā ſchi lapa netik nodrukajue iſ diwahm Wahzu awiſehm („Rigaſche Zeitungas“ un „Mitauſche Zeitungas“) kahdus melu un kahrtumu rafku ſħa tħebbi, bet ari pate wehl dewiſe kahdus iſſkaidrojumus. Wina par peem, ralsta: „Ta nu gan ir ſaprotama leeta, ka ari muſhu „tautas wadoni“, kas tautai uſbahſchahs wiſu, ir dabuju ſchirne ſpehrenu zaur augſteem Kaisara waherdeem,

lo dsirdeja ari muhsu pagastu wezakee." Pagahjuschä numurä Zelgawas Latweeschü lapa appalwoja, ka Reisariflee wahrdi ejot nofodijuschi Latweeschü tauislos laiteakstus, un tagad awise isskaidro, ka ari ta faultee tautas wadoni dabujuschi spehreemi. Nah- foscä numurä godajamä Zelgawas Latwe- schü lapa laikam isskaidros, ka ari Latweeschü beedribas noteefatas. Mehs gan jaw agrat no schihs Latweeschü lapas pedsfihwojuschi wiſadas nepeeklahjibas, bet tik nelaunigu if- tureschanos, ka tagadejo, nebijam gaidijuschi. Jaw pee muhsu Wahzu awisehm tahdu ne- dsirdetra Reisarifko wahrdi fagrositħana mo- dinä stipru isbixnischanos, bet ka ari Lat- weeschü lapa pastrahdahs tahdu fauna darbu, to liħds schim ari Latweeschü niknakais pre- tineels nebuħs domajis.

Mehs peeminejam, ka Jelgawas „Latve-  
schu Avises“ nodruklajus has iš Jelgawas  
Bāzni lapas kahdu nepeeklāhīgiu rakstu.  
Iš ūchi raksta ihpačhi eeevehrojams schahbs  
gabals:

"Tā par peem. tagad — kaut Baltijas  
semneeku fahrtai pee keisaru Majestetu sveh-  
tās kronefchanas Maskawā bij ūwi weetneeki,  
— tomehr Widsemes un Kursemes heedribās,  
t. i. klubās, kas ir tilai preeksch ūbeedrigas  
dsihwes, grib iswehlet deputatus jeb suhtnus,  
kurus, kā išstās Latweefchu tautas weetne-  
kus, suhtisjot uſ Peterburgu."

Scho beedribu nodomu minetä Wahzu lapa  
fengä nepeeklahjigeem wahrdeem un Jelga-  
was Latweeschu lapa gawiledama nobruksä  
fawas Wahzu beedrenes netihro raksta gabalu.  
Tä tad Jelgawas Latweeschu lapa ari ee-  
droschinajusehs klaji strahdat preti Latweeschu  
beedribu nodomam, issaqit sawam mihsotam  
Semes Tehwam fawus laimes wehlejumus  
un fawas ustizibas un padewibas juhtas.  
Mums schleet, ka tē tahlatu isskaidrojumu  
no muhsju pujes uebuhs wajadfigs.

(B. W.)

*(S. 20.)*  
Skulte. Tè gribu zeen. lasitajeem sinamu  
darit, kà pee muums Skulteescheem klahjhäb.  
Maja mehneshcha sahlkums muhs gauschi ee-  
preezeja: bija jauks laiks, augku koki kofchi  
seedeja un wiß folija bagatu raschojumu; bet  
maja mehneshcha beigas bija semkopjeem  
jo leels preeks, jo tad nahja leetus un wiß  
jo spirgti auga un kupojja. Junija mehn-  
eshcha sahlkumā leels negaiss iszehlsahs un  
leetus sahka stipri liht, tå ka wiß sebjumi  
zaur leetus straumehm zeeta leelu skahbi.  
Rudsu lauki rahdija leeli preeku, bet no  
leetus straumehm tika falogiti un kas wehl  
stahwu palika, teem tagad wehtra wijsus see-  
dus noplehsh, tå ka semkopji tagad runa,  
ka rudsu nebuhs. Ahbolsinch pa widam un  
seemas kweeschi branqi.

Mehs Skulteeschi un Peterupeeschi bijam  
bes sawa mahzitaja, bet schini mehnesei fa-  
gaidishim jaunu mahzitaju, kas 19. junija tiks  
eewests. P. St.

P. St.

Rūjene. 8. junijā pehz pusdeenas pē  
mums ufnahza pērķons ar leetu, kahdu wezi  
zilweki nebīj peedīshwojuſchi: weemi stundu  
bija, tā ka wīss pahrpluhda. Rūjenes īpe  
īzhezlahs iſ krafteem, paherpludinadama pla-  
was un tihrumus. Pawafarī tik leelu pludu  
naw bijis kā tagad. Tāi paſchā deenā pēr-  
ķons Naukſchends L. mahju klehti nospehra  
diwpadſmit gadu wezu ſehmu. Klehti walrak  
bij ſapulzejuſchees, tikai puika ween kerts.  
— Minetais leetus um webtra ſemkopjeem

padarija leelislu skahdi, rudsī nolausiti, tā  
ka jaleek noplatut, lini un wasarejs ifnesti  
— pahreht wairs newar.

Kursemes gubernas awises us gubernas val-  
dibas pauehli nodrukā lahdus pastahwoscho  
likumu gabalus, kas sijmejahs us heedribu  
hubischaui. Schee likumu cohali ix:

L. Likums par noseegumu nowehrschani (1876. gada isdewumā), art. 128: *Wifas pretlikumigas fabeedribas teek aisleegtas ar peedraudejumu, ka pahrfahpeji tiks nodoti teesai un pehz likuma bahrdsibas foditi; tadeht wifahm eestahdehn ka ari polizijahm teek darits par flingru peenahkumu, usluhkt, ka nekur un sem uelahdeemi eemesleem tahdas fabeedribas nefastahditos.* Par pretlikumi-gahm fabeedribahm teek eraudsitas: 1) wifas flpenahs fabeedribas, kahds mehrlis tahm ari nebuhtu; 2) wifas fabeedribas, sapulzes, arteli u. t. j. pr., kivahm kahds skahdigis mehrlis; 3) wifas fabeedribas, kas pehz tam, kad dabujuschas atwehleschani preekhj sawas atklahschanas, atstahj sawu ihsto nosazito mehrki, waj zaur kahdeem labeem barbeem melle apsegz zenteenus, kuri kaut kahdā finā skahdigi walits kahrtibai waj publiskai tilumibai, un 4) wifas beedribas, kas aisleegtas zaurelikumiga kahrtibā issludinatu ministru komitejas spreedumū.

II. Walstslikumi II. sejhima mi I. dala, wišpahrigs likums par gubernas eestahdehn (1876. gada isdewumā) art. 547: Pee gubernatoru peenahkumeem wišpahrigas kahrtibas usstureschanas finā peeder ari usluhkošchana, ka nelur un sem nefahdeem eemesleem ne-izzeltos pretlikumigas fabeedribas. Gubernatori luhko us to, ka winu eerehdni, amatā eestahdamees, apslezina, ka tee nepeeder pee nefahdas slepenas fabeedribas un ka tee apsolabs, ari turpmak tahdās fabeedribas ne-eestahtees. Gubernatoreem atlauts, ar fawu paſchu waru slehgt wiſadu privatbedribu, klubu un arteku ſapulzes, ja ſchinis parahdahs kas braudoschs preelſch walſts kahrtibas un preelſch wišpahrigas droſchibas un tikumibas; par ſperto ſoli jadob fina eelſchleetu ministerijai un peenahkoſchai zentralpahrwaldei, ka luxai veenablahs.

III. Gelschleetu ministea zielslars pec gubernii preefschneeleem no 6. oktobra 1866. Vehz pastahwoeschoem likumeem no polizijas tik tahdas fabeedribas, beedribas un sapulzes teek zeestas, kuras apstiprinatas nosazitā kahrtibā; turpretim latra ne-apstiprinata sa-beedriba teek tuhlit slehgtā, un tapat ari neteek atlautas fabeedribas, kas ar labeem noluhleem, apgaijmoschanas un zilweli mih-lestibas isplatischamu apsedjs zenteemis, kuri skahdē walsts kahrtibai un wispahrigam meeram, kas no weetigahs waldbas apfar-gajams. Tomehr is tahn ministerijā dabutahm sunahm redjams, ka pehdejā laikā fa-stahdijuschabs daschas fabeedribas un beedribas, kas netil naw apstiprinatas, bet kura hui apstiprinaschana pat bij leegta no ministerijas, kurai beedribas dibinataji bij eesneeguschi statutus. Pee tam ari israhditees, ka daschas fabeedribas un beedribas, kas dabujuschabs likumigu apstiprinaljumu, pawisam naw turejuschabs taīs zaīt winu statuteem nosazitās

robeschäss, bet sem labdaribas un wispahr-  
deriguma apsega dsimischahs pehz pawisam-  
zitadeem mehrkeem, kueem ar beedribas  
noluhku naw nelsahbas fates un krei ir pret  
pastahwo scho wispahrigo fahrtibu. Tadeht

eraugu par sawu peenahkumu, padewigi  
luhgt Zuhfu Efzelensi, nsluhket, zaar lo  
peenahkabs:

a) ja tai Jums uſlizetā gübernā nekahdā  
wihse netiktu zeestas ſabeeedribas, heedribas  
waj zitas ſapulzes, kas naw fahrtigi apſti-  
prinatas, un ja tahdas tomehr kant kur  
tiltu attlahtas, ja tahs tuhlit tilkti ſlehtgas  
un wainigee iudoti teefai preekſch apſrah-  
pejumq.

b) ka fabeedribas, beedribas u. t. j. pr.,  
kuru dibinischana attanta un kuru statuti  
apstiprinati, nekahda wihsé ne-usdryschinatos  
pahreet pahr sawa darba lanka un sawu  
mehrku robeschahn; un ka tadeht katra winu  
pahrkahpschana waj nekahrtiba bes lawescha-  
nahs pasmojama ministerijai lihds ar Juhsu  
domu peeminejumu, waj schihs beedribas  
pastahweschana wehl turpmak buhtu attan-  
jama.

Kaut gan gubernas preefschneekam pilna eespehja, katrā laikā dabut pee laika flaibras finas, kas noteel tais gubernā pastahwoeschās fabeedribās, beedribās u. t. t., es tomehr atrodiu par wajadfigu, lai waretu atveeglinat weetigo waldbas eestahschu usraudsibu pahr fabeedribahm un beedribahm, tiempak usstahdit par preefschralstu, ka par fabeedribu sapultschu deeni, stundu un weetu, kā ari par deenas lahrtibu pee laika tiktu dota fina: gubernas pilsehtās — gubernatoram, aprinku pilsehtās — weetigabs polizijas preefschneekam.

Tahdi ir likuma nosafizjumi, kahdus Kurfürstes gubernas awises atgahdina lasitajeem. Kad eewe hrojam no weenas puses fchos nosafizjumus, un no otras puses faktu, ka wehl neweena Latweeschi beedriba nekad naw nedf aisslehgta, nedf zitadi strahpeta, tad japreeza-jahs, ka Latweeschi istrahdijschees par pilnigi attihstiteem preeskch beedribu buhschanas un tadehl prot zeeti ispildit pastahwo-fchos likumus.

Kursemes bishkopibas heedribas presidents G. Eulenbergs (Vuhzischu Gederts), kas bij apsuhbsets par sinamo bishu runu, ko winsh bija runajis 18. augustā 1881. g. drawneku svehtlōs un par ko sawā lailā „Btg. f. St. u. L.“ isplatija nepatefas weftis, schogad maja sahkumā pehz Kursemes oberhosteefas spreediuma pausam attaifnots. Zil imums sinams, tad schis ir weenigais atgabijums, kur par kahdas Latweeschu heedribas preeksch- neezibū tizis suhbsets. (B. S.)

No Meschotues. Mehs Meschotneeki esam  
gandrihs wi si eeguwijschi sawas mahjas par  
ihpaschumi preelsch kahdeem peezebadjsmit ga-  
deem, ifhemot kahdas sechhas muischhas tu-  
wutuina, kas wehl ir us renti.

Altihstibas un ifglishtibas sīnā ari nesklaitamees pee pehdigeem, bet zenschamees arween wairak us preefschu tilt. Materialisgā sīnā ari newaram fuhsfetees. Mums ir sawa bafniza, krahfschna un ruhmiga skolas ehla, kura skaitama pee labakajahm Kürsemes laukfsolahm. Tad wehl ir fahda privat skola schefstera mahia.

Tapat minns ir sawa pagasta mahja,  
dseedaschanas koris, wadits no mihsu zeen.  
skolotaja funga, un krahschanas un aisdv-  
schanas lahde, kura ar scha gada fablumu  
tika atwehrta un libis schim it felmigi ir  
strahdajuñ.

Likai weena nepeezeeschama leeta mihs  
wehl apgenhtina, jo truhfst sawas nabagu  
mahjas, un nabaqu mums ir prahws flaitz.

Tā tad isnahk, ka dascham fainneekam top pa diwi eeforteleti. Kad dīshwojamā ehkā naw ruhmes, tad tos eeleef pirti, kuru fainneeks buhwejis preefsch fewis un sawu deenastneeku meešas apkopšanas, bet ne preefsch pagasta nabageem. Bet ko lai dara, nabagi ja-apkopj. Bet waj nebuhtu mums Meischot-neekem ari laiks peenahzis, kad mehs jahktum domat us nabagu mahjas buhwī, kā tas jaw dauds pagastds ir? Ieb waj mums tas naw eespehjams? Domaju gan, ka ja. Bet wajaga tik wairak pahre to ruhpetees un pee tam domat. Jo ta ir pasihstama leeta, zik tāhda nabagu eelortelešchana katru apgruhtina. Kas gan nepaſiſt muhsu deenastneeku iſtabas, kuras tik preefsch trim lihds tschetrahm familijahm ir eedalitas, un kad nu nahl weens wairak, kur to lai leek? Jasaſpeesch tuepat. Un kas zaur tahdu ſapefchani zelahs? Kildas un nepatikſchanas. Nemim tahdus pagastus, kas par nabagu mahjahm jaw ir ruhpējusches, par ſihni un kerſimees ar labu ſekmi drihs pee darba, jo tas tatschu ir nepeezeeschami wajadſigs. Gahdajm labakas dīshwes weetas muhsu neſpehjneekem un ſirmgalvjeem winu wezuma deenās, jo tas ir muhsu ſpehjneeku peenahkums.

Seedons ar sawu ſeedu bagatibu rotajahs muhsu ſaluds un eelejās. Putni ſawas jaukas djeesminas ſlandina grāvās un birſtalās, tā ka tahs dīſerdot, prahiti — ſerdis teek aifgrahbti. Dabas mahmulina katram mihligi preti ſmaida, preeli plāvā laukā gaida.

Seemas ſehja zaur bahrgo ledainu ſeemu dauds zeetuji, ſola knapu plauji. Abholinsch pawijam iſſalis.

Wafaras ſehja, iħji pehz Jurgeem apfehta, ſet un ſalo koſchi. Auglu ſoli retu pawafaru redſeti tik bagati ſeedeem apſwehtiti, kā ſhogad; ahbeles un bumbeeres mirdſeja aif ſeedeem ſneega baltumā. Seedu laiks iſdewahs it brangs; tā tad waram zeret us bagateem augleem.

Pehz ilgaka ſauſuma 25. majā dabujam ſtipri pehrkona leetu ar kruſu diwi reiſas deenā. Skahde zaur kruſu pee ſehjumeem gan nekahda naw manama, bet zeen. ſemkopjeem deretu gan wairak eewehtrot kruſas apdroſchinashanas beedribas un lilt ſawus tihrumus apdroſchinat. Tas derigakais buhtu dibinat, lai ik katram buhtu ahtak ſafneidsamas, ſawſtarpigas kruſas apdroſchinashanas beedribas, kā tahs jaw daschds pagastds ir.

(B.)  
Dſira (Sirgen), Kurſemē. No tureenes „B. W.“ dabujis ſchahdu ſinojumu: Nakti no 7. uſ 8. juniju, kā trefcho wafaras ſwehtku wakarā, Dſiru zeema fainneekem: Disch-Buhſlim un Buhſchlim nodega mahjas. Beenam valika tikai iſtaba un otram rija un kuhlis. Kā dīſerdamā, tad trefcho ſwehtku wakarū loti „jautri“ lahdā klehti pawadijuſchi, un warbuht deesgan prahiti naw apghajusches ar ugini — ugins no kahdas klehtis zehlees. Eklas wiſas apdroſchinatas — ſkahde pee ſopeem un zilwekeem naw notiſe. — ſwehtdeeu, 29. majā, ap ſeem muhsu apgalbu apmelleja loti bahrgs pehrkons ar leetu. Kā pehrkons ko buhtu ſkahdejjs, naw dīſerdamā, bet ſeels ſeetis gan. Leetus bij lahdū ſtundu, bet tas tā nahza, kā kad ar laiſeem buhtu ſeetis. Azumirelli wiſ strantini un grahvji bija

tikpat pilni ar uhdeni kā pawafari. Us ſeetas ſemes bija puſleelu mehra uhdens. Wafaras ſehjai ſemakās weetas ſkahdehs: ifmirzis un uoflihziſ. Ihpachchi ir meechi un kartupeli zeetujchi, tā ka dāuds weetas neleeli gabalini ja-ifar un par jaunu jaþahrſehj. Ari tagad, gandrihs katru deenu pee mums wehl libst — plāwas kā peegahſtas, ſemkopji jam ſahk haitotees: kad ilgi tā ees, tad gan no ſematahm plāwahm ſeena newarehs ſawahkt. Plāwas ſtahw diſchani, tik ween tur naw ſahles, ne ar nagu ko aifneunt, kur zaur leelo ſaltumu un dīſito ſneequ aifgahjuſcho ſeemu iſpuvis. Laiks pee mums mehrenſ.

No Peterburgas raksta „B. W.“: Schēmaja beigās uſ muhschigo dūſu aifgahja wihrs, kas, lai gan neſtrahdaja atlahtā ſadīshwē, tomehr ſepla, ka uſ wina ſapa no-leaf puſchitī ne-aifmirſtet! Schis wihrs bij apteekas ihpachneeks Makhis Bruhms Peterburgā. Latweetis is Kurſemes, kuru ne-peeluhdſamā naheve peepeschti aifaižinaja ſpehzigalhs wihrs gadds. Bruhms, lai ari ilgu ſadus projam vijis no ſawas dāhrgās dīſimtenes, tomehr palika ar meeſu un dwehſeli Latweetis un ſirſnigi preezajahs lihds par katru ſawas tautas panahkumu. Leels pulks ir to Latweeschu jauneli, kas wehl tagad Bruhma atmineſees pateizibas pilnahm ſirdim. Ir pasihstama leeta, la muhsu Latweeschu tauta ir nabaga tauta un ka winas dehleem, kas dīſenahs pehz augstakas iſglīhtibas, ruhlti jazīhnahs ſawos jaunibas gadds un beechi jazeeſch bads un truhkums, kamehr winu uſzīhtibai iſdodahs, ſafneegt ſew ſprauſto meheli. Bruhms weenimēhr bij taſ wihrs, kura ſirds un naudas maks bij atwehrti tahdeem ſawas tautas jaunelteem; wiſch palihdſejis dāudſeem, dāudſeem, kas warbuht bei wina drauga prahita buhtu gahjuſchi poſta, waj, maſakais, tagad nebuhtu tee wihi, kas wini nu ir. Peterburgā dibinajā Latweeschu beedribu, un Bruhms bij weens no pirmajeem, kas peedaliyahs un ari turpmal nehma dīſhwu dalibū beedribas ſadīshwē. Kā Kreewijs leelajā galwas pilfehtā nebij maſ to Latweeschu, kas nelaika Bruhma nopeinuſ ſinajā ſeenit, to peerahdijs taſ, ka ſeels pulks Latweeschu eera dahs, kad aifgahjeju weda uſ dīſelſſeļa ſtažiju, jo ne-laikis bij wehlejees duſet ſawas tehwijsa klehpī, mihtotā Latvijs. Duſi ſaldi, uſtizigais Latweeti, iħſtenais goda wihrs!

Peterburga. Kreewi awiſe „Nowostī“ pahrunā tautas jeb lauſchu ſkolotaju ſtahwollis, ſazidama, ka neweens deenatis walſtei par labumu ne-eſot tahds nepeateizigs un pee tam mantas ſinā til maſ apdroſchinats kā tautas ſkolotaju deenats. Wiſch teek no walibas pahraudsits, weetā eelſiſts un no weetas atlaifts, bet winam naw tahs teſibas, kahdas ir ziteem walſts (krona) deenastneekem, un naw nekahdas teſibas uſ penſiju. Mo ta laika, kamehr Kreewi tautas ſkolas paſtahw, kas zaur ſemtibahm zehluſchahs, ir pagahjuſchi wairak neka 20 gadu. Tapehz buhs dauds tahdu perſonu, kas pehz ſeezeem gadeem jaw tik ilgi buhs par ſkolotajeem ſalpojuſchi, kā wineem pehz gruhtia darba waretu nowehlet atpuhſchanas no amata gruhtineem, bet atpuhſchanas weetā wineem ſtahw preefschā wehl gruhtaka nahlamiba. Šawas dīshwes labakos gadus wini apurejuſchi walſtei, tautas iſglīhtibū iſlopuſchi un ſawa muhscha beidsamee gadi wineem jaſſa

wada nabadſibā un truhkumā. Semtibas daudſreif to jautajumu eekuſtinajuschi, kā preefsch tautas ſkolotajeem wajadſetu dibinat penſijas kāſi; bet ſchahds jautajums tila atlikts uſ to laiku, kur penſijas kāſi dibinahs preefsch wifem no ſemtibas amata eelſteem ſkolotajeem. Lihds ſchim wehl nekas naw ſchini ſinā darits. Školu administracijai ne tilai tas uſdewumis, pahraudsit tautas ſkolotajus, bet winai ari wajadſetu ruhpetees, kā tautas ſkolotajeem dīshwes ſtahwollis titu apdroſchinats. Tapehz ka par tautas ſkolotajeem til maſ ruhpējahs, tapehz ari ſkolu buhſchana uſ ſemehm negrib lahga weiktees un krogu nebuhschana wairak uſplauſt. Viſur, kur ſkolas kiplo, ſtahw tulſchi krogi (ſchenki) un zeetumi. Lai ſkolotaju ſtahwollis pazeltu, wiſpirms ſkolotajeem algas jaþavairo. Ar 100—120 rubleem tagadejā dahrdsibas laikā gruhtā iſtikſchana. Tautas ſkolotajam wiſmasak jadabuhi 300 rbl. algas.

Kreewijs tagad buhs kahdi 40,000 tautas ſkolotaji. Ta ir branga armija (kara-ſpehls), bet meera un muhsibas armija, kas no walſts ſtahwollta apluugkojot ir wehl jo ſwarigala neka ſahds kara-pulks. Wajaga tik par tautas ſkolotajeem wairak gahdat un winus wairak eewehtrot, tad ari wini darbi neħħis wairak auglu, kas ſchim briħſham naw pilnigi apswerami. Wiſpirms ſkolotaju ſtahwollis mantas ſinā jaþahlabo, tas ir pirmais folis, tad ari wini tilligā ſinā tisſ-pazelti.

Tā raksta minetā Kreewu awiſe par Kreewu tautas ſkolotaju ſtahwollis. Waj nederetu ſchōrakſtu eewehtrot daschā ſinā, ari uſ muhsu tautas ſkolotajeem Baltijā ſiħmejotees?

Wiſas tahs personas, kas peedaliuſchahs pee kroneschanas zeremonijahm un ſwehtkeem Maſlawā, kā „Now. W.“ raksta, dabuſhot peeminas ſiħmes. Schahdas ſiħmes topot fagatawotas 7 ſchirkas. Leelo ſelta medalu — weenā puſe ar Majestetu għiġietnehm, oħra ar uſrafli: „Deewi ari mums!“ — dabuhs wiſi aħrsemju printiſchi, ministri, walſtspadomes lozetti, generaladjutanti un abu premo tſchini verehdni; maſo ſelta medalu — wiſi 3. tſchina ziwil — un militareerehdni, senatori, geheimrat, generalleitnant, gubernas muhschneek preefchneeki, ſwifta generalmajori un fligeladjutanti; leelo fu-draha medalu — 4. tſchina eerehdni, kambarfungi un kambarjunturi; maſo ſu-draha medalu — wiſas zitas personas. Bes tamwehl iſdalihs ſchetonis, ſeifariſkus monogrammus (wahedu burtu) un kroneschanas rubli, pehdejo wifem teem apakſchlareiweem, kas pa kroneschanas laiku ſtahweja Maſlawā wiſwinas aplahxtn.

Odesa. Semneeks Tſchernowos 35 gadus atpakaſ ſawā dīſimtenes ſahdschā bij atſtahju ſawu ſeewi un pats aifbehħis. Pa wiſi ſchō garo laiku wiſch bij gahjis no weenam weekas uſ otru, lihds pehdigi 10 gadus atpakaſ, ſawu ſeewi domadams nomiwiſchu. Odesa apprejeja otru ſeewi. Bet pirmo ſeewa wehl dīſhwija un drihs pehz wiſ aifbehħgschanas bij dīſemdeju ſuſi, kas tagad pahri par 30 gadeem. Tſchernowos bij loti kreati, taupiġi wihrs, kas godiġi uopeluji ſawu paħriflu un neweens nela nedarejja launa. Peħdigi wihi tomiehr apfuħdeja bigamijas deħt un eemeta zeetur. Pirmo ſeewa fuħdsibas gan nebij eefahlu, iſſazidama teesas preefschā, kā winai nekahda

teesibas ne-efot us sawu wihrn, ja, ka pat drofchi newarot fazit, waj apfuhdsetajs tee-scham ari efot winas isbehguschais wihrs. Svehrinatee Eschernowu atsina pat newainigu.

Orenburgā pa kronechanaš svehtkeem is-rihloja sirgi un kameelu jahschanos. Pee pirmas peedalijahs 75 sirgi, jahti no maseem kiergiseem. Us wahretajs 23 werstes gavo zetu nojaha 36 minutēs. Pee otrās nehma da-libu 6 leeli, no kiergiseem jahti kameeli. Winu ahtrums bij apbrihnojams, zela garums 4 werstes un 300 afis, ko us wahretajs noskrehja 5 minutēs, t. i. weenā minute gandrīhs weselu wersti.

Berdjansta. Taurijas gubernā 24 gadus weza semneze, wahrdā Aleksandra Pasko, nesen atpakat tur nosaguse 7 mehneshus wezu meiteni. Nelaimiga mahte 3 deenas pehz tam sawu behruunu atkal atraduse it sveiku. Pee schahs behru sahdsibas peedalijes kahds Schihds, Abrahams Lutzis, kas stahwejis leela neflawā pee apkahrtejeem semnekeem. Kahds noluhts bij scham nedarbam, wehl naw isdabuts.

Mogilewa. Libawizas pilsehntinā nesen at-pakat wairak attihstitee Schihdi dibinajuschi lajishanas beedribu un eegahdaja masu biblioteli, bet ilgs muhshs tai nebij nospreets. Drakee tureenes fanatiki scho beedribu usslatijs par netiklibas sehdelli un tadeht nospreeda, winu ishihjimat. Schai noluhka wini kahdā deena atklahti sadedsinaja wifas grahmataš, ko til dabuja rokā.

Winija, Podolijas gubernā. Alwisi "Sare" raksta, ka 2 semneeli us Winnizas zela nejen atpakat pamanijujchi pasta ratus, kuru brauzeji — wihrs un seewa — likahs buht sastrihdejusches ar pasta puissi. Tē us reisu norihbeja 5 schahweeni, un kad semneeli peeskrehjuschi llaht, pasta puissi atraduschi gruhti eewainotu un asinis bes samanas gutam gar semi; bet abeem pasascheereem bij isdeweess aifbehtgt. Pasta puissi Winnizas hospitalā tizijs pee samanas, istejis, ka aifbehguschos pasascheeris no rihta usnehmis Winnizas dselsszela stazija. Zelā winsch dsirdejis, ka wihrs teizis us seeweeli, kutscheeri wajgot nonahwt un tad ar wina sirgeem brault tahtak. Tulin pehz tam wihreris 5 reises ari ischahwis is rewolvera, bet weens schahweens tilki trahpijis; jo slepkawa bijis eedsehrees. Gewainojums loti bailigs.

No Tulas raksta awisei "Sowrem. Jsw." : Wiss plaschais laiks, kura widū Rasanas-Wjasmas dselsszela stazija atronahs, rahda tagad sweschineekam un nefinatajam wifai raibu un nefaprotamu bildi. Zil tahtu ween flatu spehks suedes, azis nereds schai klapumā ne ko zitu, ka nabadfigi apgehrbtus lauschupulkis, gan wihreris, gan seeweels, gan siengalwus un behrnis. Jaw daschas deenas pagahjusches, kamehr schee noscheh-lojamee kautini tur dsihwo apaksch klapas debes, lai gan leetus ir semi loti stipri sa-mehrzejis, tā la teem jabreen pa weeneem dubleem. Wisi schee nabadsini ir aifgahjeji, kas, schahdu waj tahdu eemeslu dehl, atstah-puschi dsimieni Poltawas gubernā un ayneh-musches atrast labaku dsihwi kahds isfla-wetds Sibirijs apgabalds, pee Almuras jeb Blagoweschtschenkas. Ac masu rozibū no dsimienies isgahjuschi, tee jaw tagad pehdejo padomu istehrejuschi un nesti, ko darit, ko nedarit! Kas gan wini aifsniegis eedomato

laimbas weetu? Kā tee nonahs pee sprausīta mehrka?

**Tomska.** Is Tjumenes pirmās pasascheeru twaikonis turp nobraunja 29. maja. Winsch 2 nedekas bijis zelā, jo 6 deenas bij eefalis ledū. Schis twaikonis wilka barku ar 664 arrestanteem, to starpā 67 politiskeem. Otrais, 31. maja tur nobraunkuschais twaikonis at-weda 538 arrestantū, to starpā 33 politiskus. 9. junija turp nonahza twaikons ar 700 arrestanteem. Arrestantu starpā plosahs tiffs, drudsis, maklas un disteritis.

### Ahrsemes finas.

**Politikas vahrstacs.** Pluhdi, kas pagahjuschi nedekla iszehlahs Schlesijas provinžē, bijuschi til leeli, ka tahdi pluhdi beidsamds 25 gaddos wehl nebija peedishwoti. Tee iszehlahs zaur peepeschū stipri leetu un upju pahrpluhschau. Leela skahde zaur teem notikuje laukhaimneezibai, ihpaschi wifis feens aifgahjis projam.

Wihnes Wahzu studentu nepeelshajigas rihloschanahs pret augstskolu rektori, professoru Maafenu wehl atjaunojuschihs. Winu peektdeem finitem Wahzu studentu eelausahs augstskolas sahle, kur patlaban bija janoteek lahda kandidata promozijai par dalteri. Studenti tur atkal apfweiziitaja professoru Maafenu ar „pereat“ (postā) faneeneem, lam klaht esofchē Tschelu studenti un ziti pre-tojahs ar „prosit“ (sweiks) faneeneem. Maafens, redsedams teokni, atstahja sahli un dewa pawehli, lai to atstahjot. Tad tila noslehgatas durvis, lai studenti ne-eelaustos no jauna un promozija tad notila aif aif-slehgatam durwim. Ta efot viema reisa, jo libds schim pastahweja wisās augstskolās eeraubins, ka promozija bija kaja un latram bija atlaus, pretotees kandidata raksta isskadrojumeem. Scho nelahrtibū dehl professoors Maafens slehdiss fawus preekslasijumus us kahdu laiku, lamehr meers bulschot nodibinats.

Franzijas republikas presidents Grewi nodewis nesen dabuto pahwesta wehstuli ministei sapulzei, lai schi nospreestu, kas ar to darams, jeb kahda atbilde dodama. Kad dsird, tad atbilde tilschot farakstita meerigā garā.

Franzijas finanzministris no senata eezeltis par senatoru us wisu muhshu. Kad finams, tad Franzuschi senats jeb angstuams pastahw is 300 lozelteem, no kureem weena zeturta dala, proti 75 lozelki, eezelti us wisu muhshu. Kad nu weens no scheem 75 senatoriem nomirst, tad senats pats ar balsu wairakumu eezel mirejchā lozelka weetu jaunu senatoru us wisu muhshu. Atlikuschihs trihs zeturtdalas jeb 225 lozelki teek zaur swischahm wehletaju sapulzehm eezelti us 9 gadeem, pee lam il trihs gadus 75 istahjahs un winu weetas no weetigahm wehletaju sapulzehm teek eezelti jauni senatori.

Beigās wehl peeminesim kahdu druzjinnu no Amerikas, proti no Wera-Kruzas (Mechikā) fino, ka tur stipri plosotees dseltenais drudsis, ihpaschi pee tur dsihwojoseem Ei-roopeescheem. Pehdejōs diwi mehneshds tur ar scho fehrgu nomirushchi pahri var 1000 zilweku. Dseltenais drudsis ir fehrga, kas beechi atgadahs Mechikas juhemalas apga-balds. Tahtak eekschfeine no schihs fehrgas mas zeesch. Awi us Widus-Amerikas salahm dseltenais drudsis loti pasihstams. Schi fehrga wišweeglat peelihp sweschineekam, kas ar

tureenes gaisu naw japradijschi, bet ari eedsimtee no tahs naw drofchi.

**Anglija.** Par nelaimi Sunderlandes pil-sehā nahk schahdas sūkkalas finas. Kahds wehderā runatajs un brihnumu taistajs, wahrdā Fejs, isrihkojis Wiltorijas teatrī israhdijsmu preeksch behrneem, us kieu tas eeluhdsis wifas skolas, lai tahs atsuhitū sawus behrnu. Ge-ejas mafka biji loti sema; p. peem, preeksch galerijas latram behrnam bij jamalka til 1 pemi. Wiltorijas teatra namā loti labi buhivets. Wina parterā ir weetas 1000 sklatajeem, us gallerijas 1500 personas atrod weetas, un bes tam wehl tur plaschi balkoni. Pehdejee bij tuk-schi, bet parterra un gallerija bij behrneem pilditas. Us galerijas atradabs wišmasak 1500 behrnu. Israhdijsm bij gandrihs pabeigts, kad Fejs pasludinaja, ka behrni dabuschot par dahwanu spēhles leetas un goda algas, pee lam Fejs sahla mehtat kahdas leetas behrneem parterrā. Behrni us galerijas, bīhdamees, ka wini nedabutu ne ka, sahla street pa trephm us parterru. Gale-rija, trepes un preekschylatschi loti plaschi, bet weenā durvis treppi apakschā, kas weda parterrā, bij til 18 zollu walām. Tē wi- pirms daschi behrni, kas reisā grībejuschi eespeestes parterrā, efot pakrituschi un tābā wihsē aisdambujuschi durvis; ziti kritischi teem wirsu pa trephm us apakschu, un tā notikuse bresmiga nelaine. Wifa nelaine notila weenā ruhme, kas 12 kvadratpehdu leela. Weenu foli tahtak wifem bij pilniga drofchiba. Nelaimes weetā grībda un trepes bij pilditas lihkeem. Behrni atraduschi nahwi zaur nospeescham un noslahpscham. Zitās nama dālās nedirdeja nelahdas brehlschanas un nefinajā uelsā; til weens teatra deenast-neeks, kas ihjsi preeksch israhdijsma beigschanas gahja apkahrt pa galeriju, peepeschī is-dsirda dobjū stenescham un tai pakat eedams, nsgahja bresmigo skatu. Tuhlit sahrejja no wihsam malahm neflaitams kauschu pulks un dauds ahrstu. Behrni wezaku ismife-schanahs bij bresmiga. Wifa pilsehitas drofchlas atsteidsahs, nowest projam nonah-wetos un eewainotos. Patwism 186 behrni atraduschi nahwi un 100 eewainoti. Nelaimes leelakais zehlons redsams eeksch tam, ka augschminetas durvis nebijuscas deesgan atwehrtas, un ka behrneem us galerijas nebijis usraugu, kas tos buhtu atturejuschi no aplamas skrejchanas us apakschu. Kahdas 20 mahtes, kas bij fawem behrneem aifgahjuscas libds, sawalbija tos, un teem nekas nenotika. Buhtu behrneem bijis libds til kahds mass skolotaju pulzinsch, nelaimie laikam buhtu tituse nowehsta.

**Italija.** Italeeschu deputatu namā pastahw is 512 deputateem. Scho pulkā, pehz walsts pamata likumeem, drikst atrastees til 60 walsts amata wihri, kas dabon no waldbas loni un stahw sem ministreem. (Us pascheem ministreem schis likums neflomejabs.) Ja gadahs, ka pee deputatu zelschanahm teek eezeltis leelaks walsts amata wihri pulks, tad eezelteem walsts amata wihri fawā starpa jaloſe, kuraam leikt eestahtees, lai sapulze paliku til 60 walsts amata wihri. Isloeto weetu tad zelam jauni deputati, kas nestahw waldbas deenastā. Tahtas likums Italija isdots, lai deputatu namā nefanahktu padandi wihri, kas no waldbas atkarigi, jo weegli saprotans, ka wihri, kas atrodahs

waldibas deenesiā, daschu reisi ne-eedroschi-nosees pretotees waldibas preekschlikumeem, faut ari tee wineem issiktos par nederigeem, jo zaur pretestibu tee waretu pasaudet sawus amatus. Bagahjuschas depatatu zelschanas bij eezelti 80 waldis amata wihi, un ta tad 20 depatarem wajadseja atkahrtees. Wini islofeschana notika schinis deenās.

**Aina.** Pehz jaunakahm finahm spreeshot, farunahm starp kinas un Franzijas piln-warnekeem, proti kineeschu lara spehla wirs-wadoni Li-Hung-Tschang un Franzischu suhtni Triku, bijis labs gals. Tee esot Tonkinas jautajumā pilnigi weenojuschees, un, la tahak fino, no Schangajas dewuschees us Pekinu. Bet schi weenojuschaahs naw eerau-gama par galigu, jo naw finams, waj kineeschu waldiba apstiprinahs to. Franzischu suhtnis Triku laikam buhs isturejees pehz Franzischu waldibas preekschrafsteem un tadeht naw domajams, la Franzischu waldibai buhs cemesls, leegt libguma apstiprinajumi. Turpretim no kineeschu waldibas to til droschi newar fazit, faut ari Li-Hung-Tschangs buhtu zeeti turejees pee dabuteem preeksch-ratsteem. Kineeschu waldibai domas dasch-fahrt grosahs, it ihpaschi, tad kahdai partijai pee keisarista pilsgalma peepeschi isdodahs dabut pahre otru pahrsvaru. Nesen Li-Hung-Tschangs isskaidroja, la winam Pe-kina esot dauds swarigu eenaidneku, las gribot gabst winu zaur Tonkinas lectu. Par-redsams, la schee ar wisu spehlu pretotees tam no Li-Hung-Tschanga noslehgta mafih-gumam, apwainos Li-Hung-Tschangu par tehwijas pahrdeweju un pagehrehis wina gal-was nozirschana.

**Deenwidus-Afrika.** No Sulu semes fino, la tur diwi Wahzi, misionari, Schreders un Hormans, las katris dsihwoja sawā fewischka weetā, no Sulu Kasereem nogalinati. Schre-dera lihks atrafs ar 6 schleppu duhreeneem un usgreestu meesu. Ta la minetee misio-nari nekahdā finā nepeedalijschees nedī pee Sulu Kaseru eeljchigeem strihdeem, nedī pee winu strihdeem ar Angliju waj Hollandeschu Bureem, tad schi slepkawiba peerahda, la Sulu semē schim brihscham wehl walda leela nekahrtiba.

**Seemet-Amerika.** Pehdejā laikā Seemet-Amerikā bij atnahkuschis iš Anglijā loti dauds nabagu wihi, kureem mahjās, Jrija, nahzahs gruhti atraft maijī. Kad schee at-nahzeji gandrīhs arweemi bes grasha nau-das, pee tam pa datai ari ar noplifuschanm drehbehm, tad winu atnahkuschana Seemet-Amerikaneescheem nebuht nepatiht. Angli waldiba ar wiseem spehleem kubina tahdus Jriu nabagus, lai tee aiseetu us Seemet-Ameriku. Jo wairak Jriu aiseetu is Jrijas, — jo weeglati Angli waldibai palittu at-lukicho pahrwaldischana. It ihpaschi Anglija wehlahs atswabinatees no nabageem un zaur nabadsibū panikhuschis Freem, las wiswee-glaki peedalahs pee wisadeem nemeereem un nedarbeem. Bet Amerikaneescheem tahdi weesi nebuht naw wajadfigi. Amerikaneeschus awises tadeht eefahluschaahs nikni pretotees, la Anglija sahluje suhtit sawus Jriu na-bagus us Saweenotahm Waldim. Minetas awises pagehr no sawas waldibas, la schi spertu pret to folus. Ja Angli gribot is-raudit Jriu nabagus is Jrijas, tad lai wini wedot tos us sawahm paschu kolonijahm, par peem, us Kanadu, Seemet-Ameriku, us Au-

straliju, waj zitur kur. Ka Leekahs, Sawee-noto-Walstju waldiba pateesi schai finā spers kahdus folus.

**Deenwidus-Amerika.** No Brasilijsa fino, la tureenes Paras un Amazonas latolu bis-kaps nospreedis, ustaht peldoschu kristigu basnizu, las ar twaifa palihdsibu tilschot pa Amazonas leelo upi westa no weenas weetas us otru un kurā upes peekrastes apdsihwotaji wareschot naturet sawu deenkalojumi. Gar Amazonas upes kraesteem dsihwo pa datai Europeeschu aifgaljeji waj winu pehnahzeji, pa dalai ari eedsimti meschoni. Peh-dejee gan no latolu missionareem krufti, bet wehl mas lo sin no kristigas tizibas un deenkalojumas. Ussuhwet basnizas pee wineem nahkahs gruhti, jo deht karsta klimata un kauschū islaistiteem dsihwolleem tahds darbs pahral gruhts. Tadeht minetais peldoschas basnizas preekschlikums leekahs buht it derigs. Pa Amazonas milsu upi un winas neslai-tamahm fahnu upehm peldoscha basniza war nobraukt us wiham Brasilijsa malahm, las no leelakeem lauschu pulkeem apdsihwotis. Ar peldoscho basnizu buhschot saweenots ari dsihwollis preeksch basnizas garidsueka un ziteem basnizas deenastneekeem, las pee tam ari buhs pehz wajadibas par kapeineem, stuhmaneem, maschinisteem u.t.t. Ja preekschlikums ar primo basnizu isdotos labi, tad laikam ussuhwehs dauds tahdu basnizu.

### Wezo draugu starpā.

(„N. W.“ weentesigi farunajahs ar „Latw. Awises.“)

„Latweeschu Awischu“ redaktoram schoreis naw patizees, droschi pretim stahtees sawam pretineekam, wiham pret wihi, ar kruhti pret kruhti, bet pasleptees aif pahschka un tur is wahrtu apahschas isschaut sawas bultas us sawu wezo draugu „Mahjas Wees“. proti:

„Latweeschu Awischu“ redaktors eelihdis sawā pasta taschā, un tur „Ruhjeneescha kram Widsemē“ atbilbedams, „usmin miillas“, pahrruna „spalwas meschanu“, issaka dasch-dus padomus, palamajahs un to winsch wisu-dara, lai islikos, la „Ruhjeneescha kungs Widsemē“ winu buhtu peespeedis us tahdu atbildi „Mahjas Wees“. las zitadi wina mafschigais draugs; bet lai wajadfigas schau-schalas sagrabtu „Latweeschu Awischu“ weentesigos lasitajus un teem wajadfigee drebuli pahrfreetu par muguru „Mahjas Wees“ deht, tad winsch padanzina sawus finamos, awischu strihdindis leetajamos spo-zinus un bubulischus, „karoga-zilatajus“, „tul-schus zentotajus“, „tautas wadonus“, „mu-natajus“, „rihditajus“, „kengatajus“, „goda laupitajus“, las „sapirkuschees namus“ un „saprikuschees tos tuhktoschus“ — — — weentesigos lasitajus paleek aif bailehm un brihmmeem la apstulbis stahwot. Gatas kumedinch, jaumee Latweeschu to nosauz par „joku-lugu“, kurai wahrds: „Redaktors pasta taschā“ jeb „knipi fist kabata.“

Ar scheem joleem peetiltu pascham redaktoram; bet eewehrojot „Latweeschu Awischu“ godajamo wezumu (jo winas jaw peedishwotajus sawu 62tro gadu), neder jokotees, bet jafala laidi weentesigi, nopeetri wahrds.

„Latweeschu Awises“ ar wiseem Latweeschu laikrafsteem, wezeem un jauneem, tau-tisfeem jeb netautisfeem, sawā laikā strihde-juschaahs un wehl strihdahs, ta tad pats par

fewi protams, la winas strihdechanaahs mahklu buhs eeguwuschaahs leelu weiklum, buhs pahrafahs par wiseem ziteem Latweeschu laikrafsteem. Strihdejotes winahm ir schahda mahklu:

Ja wingim jaraksta atbilde kahdam pret-rakstam, las us pateesibu atbalstahs in tandeht ar pateesigeem peerahdijumeem naw apgahschans, tad winas it lepni eefauzabs: „Us tahdeem raksteem mehs nelad ne-atbilstam.“ Nu, labi! Bet ja tu, draugs, ne-atbilsti, tad ari zeeti klušu, bet las to dos! „Latweeschu Awises“ gan paschis lepni eefauzabs: „Us tahdeem raksteem mehs nelad ne-atbilstam“, tomehr atbilda weetā lamatees, to winu goda-prahs un lepnumis neleeds, jeb waj „kengataj“, „goda-laupitaj“, u.t.pr., ar to winas mihi sawus pretineekus apbalmot, ir goda wahrds? Tahdu paschu strihdechanaahs mahklu winas isleeta, ar „Mahjas Wees“ strihdechanaahs. Strihdu leeta, ibsumā fanemita bija schahda: „Latweeschu Awises“ bija nosaukuschahs feri par to „weenigo tautisko“ Latweeschu laikrafstu. „Mahjas Wees“ garakā rakstā peerahdija, la „Latweeschu Awises“, ar ziteem Latweeschu laikrafsteem falihdsinot, tautiskā finā nāw til dands strahdajuschaahs un wi s m a f a l pelna to nosaukumu „Latweeschu tautiskā laikrafstu.“ Namehr „Latweeschu Awises“ nespohi ar pateesigeem peerahdijumeem ap-gahst „Mahjas Wees“ spreediumu: „Latweeschu Awises“ wišmasak strahdajuschaahs tautas garā, tamehr „Mahjas Wees“ pa-seek pee sawa spreediumu, to winsch deesgan plaschi peerahdijis sawā rakstā: „Las ir tautiski laikrafstu?“ Ar lamashanas wahr-deem pateesibu newar apgahst un no spokeem un bub schaahs tukstahs tikai wezas feewinas un masi behrni.

„Latweeschu Awischu“ redaktors, Ruhjeneescha fungam atbilledams, rakstā ta: „Wifadi buhtu bijis labak, tad „Mahj. Wees“ schai laikā, kur tul-scham zentotajeem, karo-gi zilatajeem un tautas wadoneem lauki stipri ween ir apsisti no krujas, buhtu palizis us sawa weza zela, jo war zeret, la ar Deewa mi ar Augstahs Waldibas palihgi us preekschu neweenam wairs ne-isdoofes zaur musinashanahm, rihsdianahm, tul-schahm apsolishanahm, kengashanahm, goda laupishanahm un — meleem laudis ap-mulsiuat un ta sapirktees namus un sapirktees tos tuhktoschus.“

Sche mehs „Latweeschu Awises“ usaijina-jam, lai wings tos wihrus peesauz pee wahrda, kuri zaur musinashanahm, rihsdianahm, tul-schahm apsolishanahm, kengashanahm, goda laupishanahm un — meleem laudis ap-mulsiuat us sawa weza zela, jo war zeret, la ar „Mahjas Wees“ Latweeschu tautai par aissargashanos ari schos wihi wahrdu nobrukahs sawā lapā; bet ja „Latweeschu Awises“ to nespohi, tad gribot negribot ja-peenem, la „Latweeschu Awises“ farunajahs neekus, ar to weentesigos awischu lasitajus fabaidit.

Tapat „Latweeschu Awises“ nosaukdamas tos tul-schis zentotajus, karoga zilatajus un tautas wadonus pee wahrda, kureem kruja laukus stipri apsisti, ispelmitos leeli leelo pasdees no sawa weza drauga

Mahjas Wees.



